

CELOŠKOLNÍ PROJEKT VESMÍR NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Ve středu 1. prosince byl divadelní sál zaplněný žáky ze 2. ZŠ Propojení. Dopoledne proběhla **vědecká konference** pro školu, odpoledne pro rodiče. Vědecká konference na základní škole? O co šlo?

Nejdříve k projektům trochu všeobecně.

Jednou do roka připravují učitelé školy v rámci projektového vyučování celoškolský projekt s jedním hlavním tématem. Projekty, ve kterých společně pracují žáci 4. – 9. ročníků, mají různé formy prezentace, kterým předchází získávání, třídění a hodnocení informací. Po dobu zpravidla dvou až třídního projektu je „klasická“ výuka v lavicích nahrazena efektivnějším způsobem vyučování už proto, že žáky podstatně víc baví. Žáci, nyní už členové odborných skupin, vycházejí podle pokynů svého garanta, tedy učitele, k jehož tématu se zapsali, do ulic, knihovny, muzea, úřadů a jiných institucí. Shánějí informace, připravují a zpracovávají ankety, hovoří s pamětníky, fotografují, natáčejí, vyhledávají exponáty, vizualizují výstupy, vytváří grafy. U těchto projektů se často využívá prvek vnitřního prožitku, který je v klasické výuce obtížně dosažitelný. Vnitřní motivace ke splnění úkolu vede k efektivnějšímu učení a porozumění. Projektové vyučování obecně není ztrátou času, ale je to jedinečná příležitost, jak sociálně, odborně a komunikačně připravovat žáky na reálný život.

Jak se v projektu pracuje?

Nejdříve **si učitelé zvolí své téma a zveřejní jeho stručnou anotaci**, aby bylo jasné co, případně jak, se bude zpracovávat. Je to období, kdy jsou nejen děti, ale i učitelé zvědaví, jaká témata nabídnou ostatní. Je až s podivem, jak široká paleta „podtémat“ se při celoškolském projektu objeví na panelu k výběru žákům. Potom **proběhne zápis do skupin**. Žáci mají několik týdnů na rozmyšlení, vybírají si témata, která by chtěli zpracovávat. Při zápisu se zapíše už k jednomu z nich. Během let se ustálila taková forma zápisu, při které vznikají stejně početné skupiny, které osahují rovnoměrně zastoupené žáky od 4. do 9. ročníku.

Po týdně proběhne **dvouhodinová informativní schůzka**, při které si garant se žáky poprvé popovídá. Sdělí jim, jaká je jeho představa, co přesně by se mělo zpracovávat. Děti mnohdy vnesou svoje nápady, své představy. Při této schůzce už je také jasné, jakou podobu bude mít závěrečná prezentace. Například podobu vědecké konference, jako v projektu VESMÍR. Je tedy jasné, že se zjištěné poznatky přednesou v rámci dalších příspěvků odborných skupin na jevišti.

Pak následuje **projektový den**. Celý den žáci zpracovávají téma tak, jak bylo popsáno v prvním odstavci. **Při generální zkoušce** se vše po skupinách nazkouší a pak následuje ona **vědecká konference** - samotné vystoupení pro školu a rodiče. Teprve na něm ostatní vidí, co všechno si ostatní skupiny připravily. Nejdříve **mluvčí jednotlivých skupin** seznámí diváky se stručným obsahem své práce a po něm následuje **prezentace skupin**. Nedílnou součástí je také **vyhodnocení projektu**, a to hned ve třech rovinách. Anketu vyplňují zvláště učitelé, žáci i rodiče.

A nyní k prosincovému projektu Vesmír.

Garanti nabídli žákům 19 témat. Jaká to byla? Archa, Čínský zvěrokruh, Dvanáct slunečních znamení, ISS, Komety – poslové vesmíru, Kosmonaut, Měsíc, Motivy vesmíru v písňových textech, Naše sluneční soustava, S metrem do vesmíru, Není hvězda jako hvězda, Písně kosmické, Pohledy vzhůru, Pozdrav astronautovi, Rakety a kosmodromy, Sedlčanská hvězdárna, Souhvězdí, Ufouni jsou tady! a Vesmírná Odyssea. Výběr byl velký – od čistě vědeckých témat přes popularizační a astrologická až po říši sci-fi. Témata mohou být trochu suchopárná, ale anotace už lákají více. Posuďte sami, co se skrývalo pod tématem Komety – poslové vesmíru: Pojd'te se s námi podívat na návštěvu ke kometám. Podíváme se do "kometární porodnice", zjistíme, z čeho jsou vytvořené, jak zrají a zanikají. Mají komety také své kometové rodiny? Po jakých drahách létají? Seznámíme se s nejnámějšími kometami a

pokusíme se zjistit, kdy budeme moci pozorovat nějakou kometu na obloze. Co nabízelo další téma Pohledy vzhůru? Při pohledu na noční oblohu se Ti může přihodit mnoho věcí - uvidíš padající hvězdu (výjimečně), vyřešíš složitý problém (někdy), zaregistruješ blikající letadlo (často), šlápneš do louže či zakopneš (i na to občas dojde). Pokud jsi právě dobře naladě(n)a a počasí Ti přeje, je tu velká šance zažít pohled do takové hlubiny, o jaké se nezdá ani současným nejmodernějším přístrojům. Dalekohledy, teleskopy, představy světa.

Projekt doprovázela ještě **výtvarná žákovská soutěž o logo projektu**. O nejlepší návrh hlasovali žáci i učitelé školy. Jednoznačným vítězem se stala Markéta Čapková z 9.A.

Jak prezentace dopadla a jaký z ní mají pocit žáci, učitelé a rodiče? Vyplněné ankety na tuto otázku nabízejí odpověď. Přinášíme vzorek otázek a sumář odpovědí (hodnocení 1 znamená rozhodně ano, nejlepší...5 rozhodně ne, nejhorší). **Nejdříve z žákovského dotazníku (návratnost 85%):**

Zakroužkuj, jak jsi byl/a spokojen/a s nabídkou témat letošního projektu

	1	2	3	4	5
hlasy	141	72	14	4	2

➤ Podle čeho si většinou vybíráš skupinu, ve které budeš pracovat?

podle učitele	podle tématu	podle kamarádů	jak kdy
hlasy 42	98	28	64

➤ Co tě při práci více bavilo

shromažďovat informace	nácvik	samotná prezentace	nic z toho
hlasy 53	118	40	6

➤ Jak hodnotíš prezentaci celého projektu v divadle?

	1	2	3	4	5
hlasy	157	65	7	0	0

Něco z učitelského dotazníku (návratnost 100%):

➤ Jak jste byli spokojeni s prezentací vlastní skupiny?

	1	2	3	4	5
hlasy	7	10	0	1	0

➤ V rozdělení žáků do věkově smíšených skupin převažují spíše klady nebo zápory?

klady 13x

Rozdělení činností; Motivace samotnými žáky; Pomáhají, jsou hodnější; Pokud se sejdou vhodní jedinci

zápory 1x

Je to vyrovnané 2x

Nechuť některých ze 2.st.

➤ V čem je podle Vás práce v projektech pro žáky nejvíce přínosná?

Vystupování na veřejnosti 7x; Spolupráce v novém kolektivu 3x; Spolupráce starších s mladšími 2x; Témata mimo výuku; Postupná změna rolí dle věku; Učení „mimoděk“, zapamatování faktů spojeno s prožitkem; Veřejné vystoupení je pro někoho jedna z mála možností, jak zažít úspěch; Žáci si sami hledají informace, vystupují, chtějí se ukázat; Získají nadstandardní informace; Zkušenost s veřejným vystoupením; Komunikace a spolupráce žáků různého věku; Získají informace, které se běžně v ZŠ neučí; Zvládnutí trémy; Forma skupinové práce, poznávání se navzájem, směřování ke společnému cíli – proto se musí žáci respektovat, tolerovat, pomáhat si; Hledání informací a zejména jejich uspořádání do

solidního výstupu; Získávání info z jiných zdrojů než klasická výuka; Příprava, informace, samostatnost, zodpovědnost; Samostatná práce; Nové postupy, podněty na vyzkoušení

Postřehy z rodičovského dotazníku (návratnost 53%):

➤ Jakou formu prezentace projektů preferujete? Zvolte dvě možnosti.
forma „konference“ (jako projekt Vesmír nebo Můj kraj – můj svět).

hlasy 51

forma „publikace“ (jako např. jeden z předchozích projektů Co v učebnicích nenajdete, Ten dělá to a ten zas tohle)

hlasy 11

forma „nástěnky“ (jako například předchozí projekt Olympijské hry)

hlasy 3

forma prožitku (jako loňský projekt Pionýrská odysea)

hlasy 53

➤ Váš názor, zda je práce v projektovém vyučování pro žáky užitečná

1	2	3	4	5
	48	8	1	1

➤ Jaké hlavní téma doporučujete pro příští celoškolský projekt?

Světová turistická místa 2x; Česká republika 2x; Příroda, ekologie, globální oteplování 2x; Jistě vymyslíte něco zajímavého; Mimoszemšťani; Jídlo; Památky na Sedlčansku (nejstarší dosud stojící stavení); Můj kraj; Návrat do středověku; Scénky z filmů; Naše budoucí zaměstnání; Státy Evropy; Zvyky různých etnik; První mezi prvními; Voda; Sportovní témata; Mapa (globus, světadily, státy); Tradice, svátky; Já a moje zájmy; Já a moje postavení v rodině; Ohrožené druhy; České tradice, pohádky; Profese; Historie (válek a techniky); Úroveň chování dětí na školách - mluva, kouření; Oceány a život v nich; Životní prostředí a mezilidské vztahy; Léčivé rostliny; Historie ČR;

A na závěr pořadí tří nejúspěšnějších prezentací podle hlasování.

název skupiny	žáci	učitelé	rodiče
Motivy vesmíru v písňových textech	160	16	35
Archa	135	10	25
Pozdrav astronautovi	80	10	19

Vše o tomto projektu (anotace všech skupin, fotografie, kompletní vyhodnocení dotazníků) si můžete přečíst na stránkách školy www.propojeni.cz

Škola velmi děkuje těmto sedlčanským pánům: „hvězdáři“ Františku Lomozovi, „ufologovi“ Petru Hochmaulovi a „herci“ Slávku Blochovi, bez kterých by projekt Vesmír nebyl vesmírem ☺.

Škola také děkuje pracovníkům KDJS za ochotu a pomoc při zkouškách i vystoupení.